

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a sudcov JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci navrhovateľky **K. B.**, bývajúcej v L.L., zastúpenej JUDr. J. Č., advokátkou so sídlom v L., proti odporcovi **R. B.**, bývajúcemu v L., zastúpenému JUDr. J. D., advokátom so sídlom v L., **o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 8 C 152/2005, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. októbra 2010 sp. zn. 5 Co 205/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Navrhovateľka je povinná zaplatiť odporcovi v lehote 3 dní trovy dovolacieho konania vo výške 58,86 € do rúk JUDr. J. D., advokáta so sídlom v L.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom z 15. marca 2010 č.k. 8 C 152/2005-269 vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej aj „BSM“) tak, že z hnutelných vecí patriacich do BSM prikázal do výlučného vlastníctva navrhovateľky automatickú pračku a do výlučného vlastníctva odporcu manželské dvojlôžko, skriňovú zostavu zo spálne, príborník a linku s drezom. Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke titulom vyrovnania podielov sumu 481,31 €. Každému z účastníkov uložil povinnosť zaplatiť na účet

súdu prvého stupňa súdny poplatok po 40,25 €; účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania. Pri vypořádaní BSM vychádzal z ustanovenia § 150 Občianskeho zákonníka a hodnotu majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva ustálil v hodnote 48 500 Sk, z čoho podiel každého z účastníkov predstavuje 24 250 Sk. Navrhovateľke z majetku patriaceho do BSM prikázal do vlastníctva vecí v hodnote 12 000 Sk, a po zohľadnení polovice hodnoty žalúzií (4 500 Sk : 2), ktoré boli zakúpené zo spoločných prostriedkov a nachádzajú sa v byte, ktorý je vo výlučnom vlastníctve odporcu, na vyrovnanie podielov uložil odporcovi povinnosť zaplatiť 481,31 € [(24 250 Sk - 12 250 Sk) + 2 250 Sk]. Pokiaľ ide o byt č. 6, nachádzajúci sa na 2. poschodí bytového domu v L. (ďalej len „byt“) bol súd prvého stupňa toho názoru, že tento nepatrí do BSM, ale tvorí výlučné vlastníctvo odporcu. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že byt vo svojom mene kúpil a uhradil aj kúpnu cenu (25. júna 1999) z výlučných prostriedkov odporca pred uzavretím manželstva (manželstvo bolo uzavreté 4. marca 2000). K tvrdeniu navrhovateľky, že na kúpu bytu poskytl 15 000 Sk uviedol, že odporca v konaní preukázal dostatok výlučných finančných prostriedkov na úhradu celej kúpnej ceny, nakoľko deň pred úhradou kúpnej ceny vybral z bankového účtu čiastku presahujúcu výšku kúpnej ceny a navrhovateľka v konaní preukázala len poskytnutie prostriedkov odporcovi, ale nepreukázala aj to, že ich poskytla za účelom nadobudnutia bytu. Zároveň poukázal na to, že vôľa navrhovateľky nadobudnúť byt nevyplýva ani z obsahu zmluvy o prevode bytu z 28. júna 1999, pretože nebola zmluvnou stranou tejto zmluvy. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil § 150 O.s.p.

Krajský súd v Žiline na odvolanie navrhovateľky rozsudkom z 26. októbra 2010 sp. zn. 5 Co 205/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, účastníkom nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania a proti svojmu rozsudku pripustil dovolanie. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa, jeho právnym posúdením vecí, ako i odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Zároveň samostatným výrokom vyslovil, že proti rozsudku je prípustné dovolanie (§ 238 ods. 3 O.s.p.) a za otázku zásadného právneho významu považoval otázku „či byt, ktorý nadobudol jeden z manželov (žalovaný) za trvania manželstva povolením vkladu zmluvy o prevode vlastníctva k bytu i keď zmluva o prevode vlastníctva k bytu bola uzatvorená v čase pred uzatvorením manželstva jedným z manželov (žalovaným), spĺňa všetky znaky vecí nadobudnutej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov vyžadované ust. § 143 Občianskeho zákonníka“. O nepriznaní práva na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov rozhodol podľa § 150 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho sudu podala dovolanie navrhovateľka a domáhala sa zrušenia rozsudkov súdov oboch nižších stupňov a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie; dovolanie odôvodnila dovolacími dôvodmi podľa § 241 ods. 2 písm. a/ a písm. c/ O.s.p. Rozsudku odvolacieho súdu vytykala nepreskúmateľnosť pre jeho nedostatočné odôvodnenie. Nesúhlasila s právnym záverom odvolacieho súdu, podľa ktorého byt netvorí BSM a bola toho názoru, že povolením vkladu vlastníckeho práva odporcu k bytu do katastra nehnuteľností až po uzavretí manželstva, spĺňa predmetný byt znaky veci nadobudnutej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V dovolaní ďalej spochybňovala hodnotenie dôkazov súdmi o jej vôli taktiež nadobudnúť predmetný byt, ako i o použití finančných prostriedkov patriacich výlučne odporcovi na zaplatenie kúpnej ceny bytu a tvrdila, že odporca v konaní nepreukázal, že finančné prostriedky, ktoré vybral z bankového účtu, aj v celom rozsahu použil na úhradu kúpnej ceny bytu. Súčasne poukázala aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 124/2003 a sp. zn. 3 Cdo 196/2005 a výklad ustanovení o bezpodielovom spoluvlastníctve obsiahnutý v R 42/1972. Ďalej navrhovateľka v dovolaní namietala aj nesprávne právne posúdenie otázky jej nárokov na úhradu finančných prostriedkov zo stavebného sporenia, ktoré vynaložila v plnej výške (66 271,50 Sk) ako svoje výlučné vlastníctvo na spoločnú vec – byt.

Odporca vo vyjadrení k dovolaniu navrhovateľky trval na tom, že byt bol zakúpený z jeho výlučných prostriedkov a keďže kúpna cena bola zaplatená osem mesiacov pred uzavretím manželstva je objektívne nemožné, aby bol zakúpený zo spoločných finančných prostriedkov bývalých manželov. Podľa neho vklad jeho vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností až po uzavretí manželstva nemá dopad na posúdenie otázky, či predmetný byt patrí alebo nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva, pretože nebol nadobudnutý ani čiastočne zo spoločných prostriedkov. Preto navrhol dovolanie ako neopodstatnené zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou proti rozhodnutiu, v prípade ktorého prípustnosť dovolania vyplýva z § 238 ods. 3 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods.1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

V ustanovení § 238 ods. 3 O.s.p. je odvolaciemu súdu zverené oprávnenie založiť výrokom jeho rozsudku prípustnosť dovolania v prípade, že toto rozhodnutie je zásadného právneho významu. V prípade dovolania pripusteného odvolacím súdom v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolateľ oprávnený napadnúť jeho rozhodnutie len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), a to práve len v konkrétne vymedzenej otázke. V dovolacom konaní môžu byť v takom prípade predmetom súdneho posudzovania iba právne otázky, pre ktoré bolo pripustené dovolanie; na riešenie iných právnych otázok, napr. v dovolaní navrhovateľkou namietaného nesprávneho právneho posúdenia ňou uplatňovaných nárokov na úhradu finančných prostriedkov zo stavebného sporenia, dovolací súd za daného stavu veci nie je oprávnený.

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a dovolacím dôvodom, vrátane jeho vecného (obsahového) vymedzenia dovolateľom. Obligatórne sa zaoberá len vadami vymenovanými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; existenciu väd tejto povahy však dovolací súd nezistil.

K námietke dovolateľky, že súdy nesprávne hodnotili vykonané dôkazy týkajúce sa použitia finančných prostriedkov toho ktorého účastníka na kúpu bytu, dovolací súd uvádza, že v prípade nesprávnosti hodnotenia dôkazov nejde o dôvod v zmysle § 237 O.s.p. Nepřípustnosť takého dôvodu je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa už dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O.s.p.), a tak ani neprislúcha odvolaciemu súdu, aby prehodnocoval dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov (porovnaj aj R 42/1993). Ak aj súd (prípadne) nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, to ešte samo osebe nevedie k zmätočnosti rozhodnutia a nenapĺňa dovolací dôvod v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolateľka v dovolaní namietala aj nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na to, že ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej ako aj právnej

stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí uvedeným v § 157 ods. 2 O.s.p. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvého stupňa primerane vysvetlil, z akých úvah vychádzal pri závere, že byt nepatrí do BSM a tvorí výlučné vlastníctvo odporcu a aké skutočnosti ho viedli k tomuto záveru. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Preto pokiaľ za danej situácie odvolací súd vychádzal z ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p., jeho postup nemá za následok inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p., ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Uplatnením dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. možno odvolaciemu súdu vytknúť, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade dovolania, odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval.

V danej veci je predmetom preskúmania dovolacím súdom právna otázka, pre ktorú odvolací súd pripustil dovolanie, a to “či byt, ktorý nadobudol jeden z manželov (žalovaný) za trvania manželstva povolením vkladu zmluvy o prevode vlastníctva k bytu i keď zmluva o prevode vlastníctva k bytu bola uzatvorená v čase pred uzatvorením manželstva jedným z manželov (žalovaným), spĺňa všetky znaky veci nadobudnutej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov vyžadované ust. § 143 Občianskeho zákonníka“.

Z odôvodnení rozsudkov súdov oboch nižších stupňov vyplýva skutkový záver, že kúpna cena za byt bola odporcom v celom rozsahu uhradená 25. júna 1999 z finančných prostriedkov mu výlučne patriacich, ktoré si krátko predtým vybral z peňažného ústavu, pričom vlastnícke právo odporcu k predmetnému bytu bolo do katastra nehnuteľností vložené 31. decembra 2001, t.j. až po uzavretí manželstva (manželstvo bolo uzavreté 4. marca 2000). V zmysle § 143 Občianskeho zákonníka v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka. Režim bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa teda vzťahuje iba na veci nadobudnuté za trvania manželstva. Keďže v danom prípade bola cena bytu úplne zaplatená z výlučných prostriedkov odporcu, ktorý bol aj jediným účastníkom zmluvy o kúpe bytu, potom byt nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Iná situácia by bola vtedy, ak by byt bol nadobudnutý čiastočne aj z finančných prostriedkov vo výlučnom vlastníctve navrhovateľky; predmetná nehnuteľnosť by mohla byť nanajvýš v podielovom spoluvlastníctve. Len v prípade, ak by kúpna cena bytu bola zaplatená z výlučných prostriedkov jedného z manželov, ale kupujúcimi by boli obidvaja manželia a pri uzavretí kúpnej zmluvy by prejavili vôľu nadobudnúť kupovaný byt do bezpodielového spoluvlastníctva, alebo v prípade, ak by byt bol čiastočne nadobudnutý aj z prostriedkov nadobudnutých počas manželstva, by takto nadobudnutý byt tvoril vec patriacu do bezpodielového spoluvlastníctva; o takýto prípad však v prejednávanej veci nejde, nakoľko účastníci v čase uzavretia kúpnej zmluvy neboli manželia a kúpna cena bola úplne zaplatená takmer o osem mesiacov pred dňom uzavretia manželstva účastníkov.

S ohľadom na skutkové okolnosti daného prípadu je teda pre posúdenie otázky, či predmetný byt patrí alebo nepatrí do BSM, rozhodujúce, z akých prostriedkov bol byt nadobudnutý (kedy a kým boli nadobudnuté) a nie je rozhodujúca okolnosť, že vlastnícke právo odporcu bolo do katastra nehnuteľností vložené až po uzavretí manželstva. Ak za daného stavu veci súdy dospeli k záveru, že predmetný byt nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva, ich právny záver dovolací súd považuje za vecne správny.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd pri svojom rozhodnutí vychádzal zo správneho právneho záveru pri posudzovaní otázky, pre vyriešenie ktorej pripustil dovolanie, dovolaním vytýkané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) nie je dôvodné, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľky podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnému odporcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti navrhovateľke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Odporca podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a tieto aj vyčíslil. Dovolací súd mu priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 3. januára 2011 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 6 vyhlášky vo výške 51,45 €, čo s náhradou za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky, t.j. 7,41 €, predstavuje spolu 58,86 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. februára 2012

**JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková